1. **ชื่อโครงการ** การควบคุมแมลงดำหนามมะพร้าว *Brontispa longissima* (Coleoptera : Chrysomelidae) แบบชีววิธี

2. **หัวหน้าโครงการ** เฉลิม สินธุเสก[1]

คณะผู้ดำเนินงาน อัมพร วิโนทัย[1] รุจ มรกต[1] ประภัสสร เชยคำแหง[1] ยุพิน กสินเกษมพงศ์[2] สุภาพร ชุมพงษ์[1] จรัสศรี วงศ์กำแหง[3] ยิ่งนิยม ริยาพันธุ์[4]

3. **ระยะเวลาโครงการ** สิงหาคม 2547-พฤศจิกายน 2549

4. **งบประมาณ** 1,989,000 บาท

5. **บทคัดย่อ**

เพื่อพัฒนาการผลิตและขยายพันธุ์แตนเบียนหนอน (*Asecodes hispinarum*) นำเข้าจากประเทศเวียดนามให้ได้ปริมาณมาก สำหรับใช้ควบคุมแมลงดำหนามมะพร้าวในพื้นที่ระบาด แตนเบียนหนอนชนิดนี้มีความเฉพาะเจาะจงต่อแมลงดำหนามเท่านั้น เมื่อนำมาผลิตให้ได้ปริมาณมากในห้องปฏิบัติการส่วนกลางและศูนย์วิจัยในพื้นที่ระบาด พบว่า แตนเบียนหนอนแมลงดำหนามเจริญเติบโต ขยายพันธุ์มีคุณภาพดีและได้แตนเบียนหนอนในรูปมัมมี่คุณภาพที่อุณหภูมิระหว่าง 26-28 องศาเซลเซียส ระหว่างเดือนสิงหาคม-มกราคม เมื่อนำแตนเบียนในรูปมัมมี่มาปล่อยในธรรมชาติของพื้นที่ระบาดเพื่อประเมินการควบคุมแมลงดำหนามในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และชุมพร ระหว่างเดือนสิงหาคม 2547 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2549 พบว่า ระยะที่เหมาะสมในการปล่อย คือ ในช่วงระหว่างสิงหาคม-มกราคม การประเมินการฟื้นตัวของต้นมะพร้าว พบว่า มะพร้าวมีใบเขียวเป็นปกติอย่างชัดเจนหลังปล่อยแตนเบียน 10 เดือน ประชากรหนอนแมลงดำหนามในวัย 3 และ 4 ที่แตนเบียนเข้าเบียน ลดลงร้อยละ 49.3-63.2 สำหรับพืชอาศัย พบแมลงดำหนามชนิดนี้มีพืชอาศัยอีก 4 ชนิด ได้แก่ หมาก เต่าร้าง จาก และกกธูปฤาษี ศัตรูธรรมชาติที่พบได้แก่ แตนเบียนดักแด้ *Tetrastichus brontispae* ในภาคใต้ตอนล่าง การขยายผลโดยเผยแพร่ข้อมูลและถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้ทำการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้นักวิชาการ นักส่งเสริมการเกษตร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเอกชนรวม 2,090 ราย ในระหว่างปี 2548-2549 และยังได้ฝึกอบรมเอกชนรายใหญ่ที่มีศักยภาพเพื่อเหมารับผลิตแตนเบียนปริมาณมากเพียงพอปล่อยครอบคลุมพื้นที่ระบาดของประเทศต่อไป

ลักษณะของแตนเบียนหนอนแมลงดำหนาม

[1] สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

[2] ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร

[3] สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 (สงขลา)

[4] ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี